

כניסת שבת:
ירושלים: 18:53
ת"א: 19:12
חיפה: 19:09
באר-שבע: 19:11

יציאת שבת:
ירושלים: 20:10
ת"א: 20:10
חיפה: 20:11
באר-שבע: 20:10

יריית פתיחה / אבישי פרי

1. הבוד היסטיים 2014!

ישנם תלמידים הלוקים בהיפראקטיביות. המורה, וודאי המנהל, יעשה כל אשר לאל-ידו כדי לדכא מגמת התלמיד המופרע עד כדי גדיעה. הדרך פשוטה: סילוק חפוז מן המוסד. צר לי ליידעם - אך לשווא עומלים.

זאת משום, שתכונה זו שניחן בה הנער מלא-התום, היא תכונה שניתן לכוונה לאפיקים הנכונים שיתרמו לנפשו של הנער. עבודתו של המחנך היא דווקא לתת ביטוי לתכונת התסיסה של תלמידו -

במקום הנכון.

נכון, שיטת הסיכול ודאי יאה למחנך השלו הרוצה לשבת תחת גפנו ותאנתו ולראות את עולמו בידו. אך אם מחנך אידיאלי הוא - כדאי שישנס מותניים ויתחיל לעבוד. אין ברירה אחרת. אין.

בוהל אני מן מדכאי הנוער. אלה שמלאכת החינוך אצלם היא 'מקצוע' קר ואפרורי. סולד אני מהם.

מוטב היה שיוותרו בביתם משיקטלו תכונות בעלי פוטנציאל עוצמתי!

"ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך", פוקדת התורה. חז"ל דרשו על כך: בשני יצריך - יצר טוב ויצר הרע". עלינו להשיל את המסך מעל דברי חז"ל אלו: כלום אין שייך לעבוד את הקב"ה דרך יצר הרע? הלא רע הוא! משתומם אני!

נקדים:

"... בוחל אני מן מדכאי הנוער. אלה שמלאכת החינוך אצלם היא 'מקצוע' קר ואפרורי. סולד אני מהם - - -"

דו-שיח מרתק מתנהל בין משה לאלוקים בסוגיות מראות הנשים שמוענקות על-ידיהן למשכן (ראה פרשת ויקהל). משה טוען כי אין זה יאה שתכשיטים המיועדים ליצר רע יוענקו כתרומה למקום הקדוש.

אולם האלוקים משיבו, כי המראות הביאו מאידך למצווה, וממילא אין לחוש לכך. מהו שורשו של דיון ועל מה הוא נסוב? לכאורה הרי, מה יש בכך שהביאו גם למצווה?

מה סודם העמום של הדברים?

השבוע בגליון:

4

דברו על לב ירושלים:
רבני ירושלים יצינו את השבת בסימן צביון העיר

אילת בכותל המערבי:
מה קרה בליל תשעה באב בכותל המערבי?

3
2
פשרה של שביעית:
גדר מצוות שמירת הקרקע בשביעית

הפשו את החופש:
ה'חצבאני' והעצבני

3
5
הגיליון י"ל ע"י:

"מכון בלבבי - יהדות מלב אל לב"

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אברהם ישראל פרידמן ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. להנצחות פנה לפל: 0527697719

1

לקבלת הגיליון במייל - שלחו בקשה ל: abyisrael@gmail.com

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

המראות עומדות דרך-כלל לשימוש יצר רע על ידי בני האנוש.

תפקידנו, כיהודים, לקדש את החומר ולהביאו למוטב.

פשוט, לא?

אין חדש תחת השמש:

יסוד יהודי מוסד הוא: אין תפקידו של היהודי להאלים קולם של החיים האפרוריים. לא ידכאם. אדרבה - ייטול חפצי ארץ ויסוכך עליהם ברוח ה'. אין ייחול התורה לפרישה קיצונית כמו הבודהיסטיים ההודיים. דווקא להיכנס לחיי החומר העכורים ולזלף עליהם טללי קדושה. כמו חנוך בשעתו, שהיה "תופר מנעלים ואומר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". נזירות - אאוט.

מצוות הסוכה, כמשל. מצטווה האדם לגייס את מיטב משאבי החול, מוטיבים המביעים בנשמתם החצנה, כמו חפצי נוי, ודווקא אותם לתלות על קירות סוכתו. הסוכה הקטנה והמאולתרת, המבטאת את רוח העראיות ואי-ההחשבה של עולם החומר, היא שמאכלסת בצילה את האורחים הללו - הנראים הקוטביים ביותר לייעודה?! אלא שלא. היא הנותנת. באה הסוכה להשמיע כי אין כאן כל תזות סותרות. עולם החול העכור כל-כך יתקדש באמצעות הקודש. לא יהא נעזב, אלא יתקבל בברכה במעונות של קדושה ויתעטף אף-הוא בקודש.

אז כן, אהבת ה' יכולה לקבל ביטוי גם באמצעות הכלים העומדים לשימוש רע. כי בחשבון נכון וחכם הם יוכלו להיות מתועלים ומנותבים לאפיקים הנכונים.

בדיוק כמו 'המראות הצובאות'.

ניתן אפוא לעבוד עבודת ה' באמצעות שני היצרים. זה הטוב, וגם זה הרע. כי כאשר גם זה הרע, מנותב לאפיק הטוב, הוא משנה את עורו, מתקדש ומתעלה מעלה מעלה.

אכן "בכל לבבך - בשני יצריך". כי לא נזירים בודהיסטיים אנחנו!

בגדר מצוות שמיטת הקרקע

בשנה הקרובה, השנה השביעית, יציין עם ישראל את שנת השמיטה - במסגרתה ישביתו החקלאים את אדמתם.

חקירה מופלאה מציב בספר הנודע 'מנחת חינוך' (מצווה פ"ד) בגדרה של מצווה זו: האם הינה חובה על האדם להשבית את קרקעותיו באמצעות הפקרתן, או שמא התורה הפקירה את שדהו וכי מצוות השמיטה היא מצווה שחלה על השדה בעצמה. ה'מנחת חינוך' מביא מספר מהרי"ט שחקר בדבר והביא גמרות שונות (כמו מבבא מציעא לח, א) שם משתמע כי מצווה זו חלה על הקרקע - וזאת כאמור באמצעות הפקרת התורה, מבלי שהאדם יזדקק להפקיר את שדהו בפועל.

ולכאורה, במושכל ראשון, היה מקום ללמוד זאת מאשר הקיש בספר 'מנחת חינוך' (מצווה שכ"ה) דין שביתת השדה מחובת שביתת בהמתו בשבת, אשר בזו כבר דנו באחרונים (ראה בשבת נא, ב) אם ישנו איסור בכך על בהמה של אחר שאינה שובתת.

ושמעתי להביא חילוק באשר לשאלה אם אדם שאין לו קרקע בשביעית, האם יוכל לקיים בכך מצוות שמיטת הקרקע - שכן לא עובד בשביעית בפועל. אכן לכאורה אין כאן מקום לכך, שכן גם אם נאמר שמצוות שמיטת הקרקע היא דין בקרקע שלא תעבד בשביעית, הרי שוודאי יש צורך שתהיה קרקע שאכן לא תעבד. וודאי אין די בכך שבעצם אין עבודה בקרקע.

יודגש, כי שונה הוא חילוק זה מאשר החילוק הנדון אף הוא בספר 'מנחת חינוך' (מצווה ט') באשר לאדם שאין ברשותו חמץ בערב פסח האם יקיים בכך מצוות השבתת החמץ, וזאת לאור החקירה שנדונה שם האם מצוות השבתת החמץ היא מצווה אקטיבית - לבער את החמץ מרשותו של אדם, או שהיא מצווה בהעדר - שלא יהא חמץ ברשותו, ולפיכך לא יהא צורך לאתר חמץ לשם כך. שכן, שם הדברים אמורים ביחס למצוות "השבתה" היינו הגדרה מציאותית בלי שום יחס לחפץ, וא"כ יש מקום לומר שעצם העובדה שהחמץ מושבת מן רשות האדם כבר מקיים מצווה זו, אולם כאן מדובר במצוות "שמיטה" והיינו מן השדה (ולא מן המלאכה), וודאי שהיא מחייבת שדה כדי לשמוט ממנה. המשך יבוא.

חופש מהחופש

ימי החופשה כבר נוקשים בשערינו. לו"ז הטיולים מתחיל להיות עמוס; מה'בניאס' ועד ה'חצבאני', מ'נחל הקיבוצים' ועד 'היהודייה'.

דא-עקא שהמרוץ המטורף שלנו אחרי הטיולים לא מעניק לנו רגע של מנוחה ושלווה. מסופקני אפוא אם אחרי ימי החופשה באמת חפשונו.

נכון, שוטטנו בארץ ובלינו במרחביה הקסומים, אבל השאלה היא אם לא שבנו מהטיולים הללו מותשים ומרוטים יותר מבראשונה.

אמנם היינו ב'חצבאני' ואולי שבנו כאדם עצבני..

מתברר, כי בשל האובססיה לשוטט במרחבי ארצנו, לא מצאנו לעצמנו רגע אחד של פנאי ושלוות אמת. לא מצאנו מנוחה לרגלינו ושקט לנפשנו.

אז עשו לעצמכם טובה: קחו חופש מהחופש!

נקודה טובה.

מאילת לכותל - - -

חצות, ליל תשעה באב תשע"ג, 'שער שכס' בירושלים.

משעה זו ואילך, זו שעתם של חובשי הכיפה הארעית. נחילים נחילים של צעירים שחזותם מעידה עליהם כי הכיפה איננה בת-קבע על ראשם, עושים את דרכם לעבר הכותל המערבי. רוצים לראות את שריד בית המקדש.

יושב אנוכי שם, בוחה מעט. בין הצעירים היהודים המפלסים דרכם בין ההמון הערבי המשולהב, נראים גם שניים - יהודים בגילאי העשרים שלהם. אחד חובש כיפה לבנה. השני גם את זה לא. נראים הם, אגב, 'אשכנזיים' נוסח רחביה. מעניין אותי מה מושך אותם לכותל. אבל הם מספיקים להקדים אותי.

"איך מגיעים לכותל מכאן?", הם שואלים אותי.

"תרדו מטה במדרגות הסמוכות, ומשם רק ישר, עד שנראים מאבטחי הכותל", אני משיב.

"תרשו לי לשאול אתכם", אני פונה אליהם בסקרנות עיתונאית מתבקשת, "מהיכן אתם מגיעים כעת?"

"מאילת" - - -

בעקבות קריאת רבני ירושלים, ברב-שיח עם "יום ליום"

רבני שכונות ירושלים יקדישו את השבת הקרובה, שבת 'נחמו', לנושא קדושת עיר הקודש והמקדש

ישראל פרץ - עיתון "יום ליום"

"דברו על לב ירושלים כי נרצה עוונה": תהודה רבה נחל הרב-שיח שכינס "יום ליום" עם רבני העיר ירושלים בסוגיות הנוגעות לקדושת עיר הקודש והמקדש, ושהתפרסם בשבוע האחרון בעיתון.

כזכור, בדיון שנשמעה זעקת רבני השכונות: הגר"מ בן אבו שליט"א רבה של גילה, הגר"א אברג'ל, רבה של בקעה והגר"א אביסרור שליט"א, רבה של נווה יעקב, שקראו כאחד להציף את נושא קדושת העיר, זאת בשעה שחומות השבת נפרצות בה ואירועי תרבות ריקניים מחרחרים בצביונה הייחודי. בלב הדיון קרא נרגשות הרב בן אבו, רבה הוותיק של שכונת גילה הגדולה, לכלל רבני שכונות העיר: "אנו קוראים מכאן לכל רבני השכונות", הכריז רבה של גילה, "להכריז פה-אחד על שבת אחת שתוקדש לקדושת ירושלים, במסגרתה יכתתו רגליהם בין בית כנסת למשנהו בכדי להשמיע דבר ה' בנושא הזה".

הקריאה הזו אכן נשמעה היטב באזנים הנכונות. היא עשתה הדים עזים ואכן רבני שכונות ירושלים החליטו בעצת רבה של גילה שליט"א, כי השבת הקרובה, שבת 'נחמו' תוקדש לנושא קדושת ירושלים, כאשר כאמור הרבנים שליט"א יכתתו רגליהם בבתי הכנסיות

שבשכונותם ויציפו את הנושא בקרב התושבים, עד שלבסוף תוגש 'עצומה' לראש העיר בבקשה להנמיך פרופיל בחילול העיר למען יינטר צביונה הייחודי של ירושלים, כתקוות תושביה.

ראש ישיבת פורת יוסף, הגאון רבי משה צדקה שליט"א התלהב מן היוזמה הנחשונית ואף ציין כי "שבת 'נחמו' היא העיתוי המתאים; שכן, לא חרבה ירושלים אלא על שחיללו בה את השבת". הגר"מ שליט"א ציין כי יש מקום לעורר בעיקר את התושבים בשכונות החילוניות ואף הציע עקרונות לערוך את תפילות השבת במקומות הפרצה.

הגאון רבי ציון בוארון שליט"א, חבר בית הדין הגדול, הבטיח לפעול למען היוזמה המבורכת והדגיש את חיוניותה: "כשהציבור לא מוחה, אנו עדים כל הזמן לפרצות חדשות בקדושת ירושלים", אמר בכאב. "כל יום קמה פרצה אחרת בעיר הקודש – בגלל שאין פוצה פה ומצפצף". כדוגמא ציין הגר"צ שליט"א בתי קפה ברחוב הלל שבמרכז העיר, שרק לאחרונה החלו לפתוח שעריהן בעיצומה של השבת.

כאמור, השבת הקרובה, שבת 'נחמו', תעמוד בירושלים בסימן 'קדושת ירושלים', ובמסגרתה יעוררו רבני השכונות בדרשותיהם בפני התושבים את נושא חשיבות השמירה על צביונה הייחודי של ירושלים כשהמטרה היא להציף את הנושא ולקרוז לגורמים הרלוונטיים להנמיך פרופיל באירועי התרבות הריקניים, שנועדו בעיקרן למשוך צעירים ותיירים לעיר, ולהקשיב למשאלת התושבים – להם חשוב צביון ירושלים. צילום: שלומי עזרן.

רגעים של חופש / אבישי פרי

רגעים לפני שתארזו את המטלטלים בדרך למקום הקיט, או שתעמיסו את התיק בדרך לחוף הקיצי, אבישי פרי מעניק לכם 'צידה לדרך' בדמות שיר לבבי ~~~ חופש יהודי

אינני איש של חופש
רק איש שמרגוע מחפש

יש לי רגעים של חופש
כאשר אני עוסק בסוגיית 'נפש תחת נפש'

כשאני שוקע בגמרא
יש לי שקט משאון חיי סערה

אני מוצא לעצמי שקט
מחיים סואנים, גם מטיולים מרחיקי-לכת

כשראשי טרוד בהוויות תורה
אין לי בעולמי דבר מלבד דברה

כל להט חדשותי נאלם
ונדם קול צלילו של עולם

אולי אנוד כמו כולם, כדי לנשום אוויר צח
אבל תמיד אדע מהיכן מנוחת אמת תצמח

כי כשאני ליד הגמרא,
מצוי אני באי של שקט, שקט של צימאון נורא

לתגובות: abyisrael@gmail.com

מילה בתפילה

באורי תפילה

טיבם של ברכות

וחסידיך יברכוכה (מתוך 'פסוקי דזמרה')

האם רק חסידים יברכו את הקב"ה; האמנם!?

נסביר: בתלמוד (בבא קמא ל, א) נאמר: הרוצה להיות חסיד - שיקיים ענייני הברכות.

הברכות, כך נראה לבאר, מעמידים את האדם מול בוראו. בכך, הוא מחדד יותר ויותר את אמונתו היצוקה באלוקים, ומעתה, כאשר יקפיד על כך יוכל להיות חסיד, זה שרואה את רצון בוראו מול עיניו - ולא רק את קיום מצוותיו ה'יבשות'. (ראה בתלמוד ברכות ל, א שחסידי הראשונים היו מקדימים בואם לתפילה שעה אחת טרם החלה כדי להכין ליבם לקונם. כלומר: לא חתרו רק לקיים המצווה, אלא לחוש את העמידה לפני המלך). לאור זאת נראה, שזוהי כוונת דוד בתהילים: "וחסידיך", היאך יהא האדם 'חסיד', באמצעות הברכות.

הבהרה

הספר 'מנחם בגין - ראש הממשלה השישי, עליו התפרסם מאמר בגיליון 195, יוצא לאור בהוצאת ארכיון המדינה. תודות להם על רשות הפרסום.